



TERVEYDEN JA  
HYVINVOINNIN LAITOS

Päivitetty versio löytyy os. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-967-5>

SUOSITUS

## Influenssavirusinfektioiden seurantakäsikirja

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos  
PL 30 (Mannerheimintie 166)  
00271 Helsinki  
Puhelin: 029 524 6000  
[www.thl.fi](http://www.thl.fi)

SUOSITUKSIA 6/2012

Niina Ikonen, Outi Lyytikäinen, Thedi Ziegler, Ilkka Julkunen,  
Mika Salminen, Markku Kuusi, Mikko Virtanen, Petri Ruutu

## Influenssavirusinfektioiden seurantakäsikirja

Vanhentunut



TERVEYDEN JA  
HYVINVOINNIN LAITOS

# Vanhentunut

© Kirjoittajat ja THL

ISBN 978-952-245-797-4 (PDF)

ISSN 1798-0089 (PDF)

URN:ISBN:978-952-245-797-4

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-797-4>

Helsinki 2012

## Sisällys

1. KÄSIKIRJAN TARKOITUS JA KÄYTTÖ.....	4
2. TAUSTAA .....	4
3. SEURANNAN TAVOITTEET .....	4
4. SEURANTAMENETELMÄT .....	5
4.1. Seurantajakso .....	5
4.2. Seurantapistet .....	5
5. SEURANNAN TOTEUTUS .....	5
5.1. Tapauksien etsiminen .....	5
5.2. Näytteenotto .....	6
5.3. Influenssan kaltaisten tautitapausten seurantamääritelmät .....	6
5.4. Kerättävät tiedot potilaista, joilta on otettu hengitystie-eritenäyte .....	7
5.5. Käyntisyysseuranta .....	8
5.6. Tartuntatautirekisteri .....	9
5.7. Sairaalajaksojen seuranta .....	9
5.8. Kuolleisuusseuranta .....	9
5.9. Muut mahdolliset seurantamenetelmät .....	9
6. VIROLOGISET JATKOTUTKIMUKSET.....	10
7. TIETOJEN ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI.....	10
8. PALAUTE .....	10
9. LUOTTAMUKSELLISUUS JA TIETOSUOJANÄKÖKOHDAT.....	11

## Influenssavirusinfektiot Seurantakäsikirja

### 1. KÄSIKIRJAN TARKOITUS JA KÄYTTÖ

Käsikirja tarjoaa tietoa järjestelmistä sekä määritelmiä ja ohjeita avohoidon anturipisteille (varuskuntien terveysasemat, kunnalliset terveysasemat ja yksityiset työterveyshuollot) ja sairaaloille (tehohoitoyksiköt), jotka osallistuvat valtakunnalliseen influenssan seurantaan. Käsikirja on tarkoitettu lääkäreiden, sairaanhoitajien, terveydenhoitajien, laboratorioden ja muiden toimintaan osallistuvien käyttöön.

### 2. TAUSTAA

Influenssa A ja B -virusinfektiot aiheuttavat vuosittain merkittävää sairastavuutta sekä taloudellisia ja tuotannollisia menetyksiä (esim. sairaspoissaolot) sekä kuolleisuutta. Influenssaepidemioita esiintyy pääasiallisesti joulukuun ja huhtikuun välisenä aikana. Infektioiden taudinkuvat vaihtelevat lievästä hengitystieinfektiosta vakavaan sairaalahoitoa vaativaan, jopa kuolemaan johtavaan infektiioon. Sairastumista voidaan kuitenkin ehkäistä vuosittaisilla kausi-influenssarokotteilla. Influenssaviruksille on tyypillistä nopea muuntuminen, minkä seurauksena sairastavuus influenssavirusinfektioihin eri epidemiakausien aikana vaihtelee merkittävästi. Viruksen muuntumisen lisäksi sairastavuuteen vaikuttaa väestön aiempi immuunisuoja, rokotteen käytön laajuus ja rokotevirusten vastaavuus kiertäviä, epideemisiä influenssaviruksia vastaan.

Influenssa A-virukset luokitellaan alatyyppeihin viruksen pintaproteiinien, hemagglutiniinin (H) ja neuraminidaasin (N), perusteella. Infektioita ihmisille ovat pääasiassa aiheuttaneet H1N1- ja H3N2-alatyypin virukset. Kummankin alatyypin edustaja on yhtenä komponenttina kausi-influenssarokotteessa. Satunnaisesti maailmalla infektioita ovat aiheuttaneet myös muut influenssa A -viruksen alatyypit mm. H5N1, H7N7 ja H9N2.

Influenssa B-viruksista maailmalla kiertää kahden eri kehityshaaran, Victoria- ja Yamagata-haaran, viruksia. Kausi-influenssarokotteessa kolmantena viruskomponenttina on ollut vaihtelevasti virus toisesta edellä mainituista kehityshaarasta.

Influenssavirusten jatkuva muuntuminen epideemisten virusten kiertäessä eri puolilla maapalloa, edellyttää influenssarokotteen tehon varmistamiseksi kausi-influenssarokotteeseen kuuluvien virusten muuttamista vallitsevia muotoja vastaaviksi. Muuntumisen havaitsemiseksi on tehtävä seuranta, jota tehdään kansainvälisenä yhteistyönä. Edellä mainitun päätavoitteen lisäksi seurannalla on myös muita alla kuvattuja tavoitteita. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osaston Tartuntatautien torjuntayksikön sekä Virologian yksikössä toimivan Maailman

terveysjärjestön (WHO) hyväksymän kansallisen influenssakeskuksen tehtävinä on seurata influenssavirusinfektioiden esiintyvyyttä ja tautitaakkaa Suomessa. Seurannan tuloksista raportoidaan sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla (WHO ja Euroopan tautikeskus; ECDC) ja niitä käytetään kausi-influenssarokotteen virusten valinnassa.

### 3. SEURANNAN TAVOITTEET

- Tunnistaa influenssaepidemian käynnistyminen ja saada ajantasaista tietoa epidemian etenemisestä
- Seurata influenssa A- ja B-virusten esiintyvyyttä Suomessa
  - Seurata epideemisten influenssavirusten geneettistä ja antigeenistä muuntumista verrattuna rokoteviruksiin
  - Kerätä ja toimittaa epideemisiä influenssavirusia WHO:lle käytettäväksi rokotteisiin
  - Seurata influenssavirusten lääkeaineresistenssin kehittymistä
  - Tunnistaa epätavallisia, uusia influenssavirusia ja niiden aiheuttamia epidemioita
- Seurata vakavia tehohoitoa vaativia influenssainfektioita sekä tunnistaa tekijöitä, jotka altistavat vakavalle taudinkuvalle
- Arvioida influenssainfektioiden tautitaakkaa (sairastavuus ja kuolleisuus)

### 4. SEURANTAMENETELMÄT

Sovituissa avohoidon anturipisteissä ja sairaaloiden tehohoitoyksiköissä voidaan kerätä potilasnäytteitä taustatietoineen. Sen lisäksi hyödynnetään samoista avohoitopisteistä AvoHilmoon kerättyjä käyntisyytietoja.

#### 4.1. Seurantajakso

Seuranta tehdään vähintään viikkojen 40-20 (lokakuu-toukokuu) välisenä aikana. Influenssavirusseurannan ohella on mahdollista seurata myös muiden hengitystieinfektioiden aiheuttajien (mm. RS-, adeno-, parainfluenssa-, rino-, entero- ja metapneumovirus, *Mycoplasma pneumoniae* -bakteeri) esiintymistä. Erikseen sovituissa paikoissa seuranta tehdään koko vuoden ajan.

#### 4.2. Seurantapisteet

Seurantapisteiden (avohoidon anturipisteet ja sairaaloiden tehohoitoyksiköt) valinnassa huomioidaan niiden maantieteellinen sijainti, väestöpohja ja hoitokäyntien määrä. Seurantapisteiden tulisi edustaa maantieteellisesti mahdollisimman kattavasti koko Suomea. Seurantapistettä käyttävän väestöpohjan tulisi kattaa kaikki ikäryhmät huomioiden sukupuolten tasainen jakautuminen eri ikäryhmissä. Seurantapisteiden henkilökunnan sitoutumisella on keskeinen rooli seurannan onnistumiselle, mikä myös vaikuttaa seurantapisteiden valintaan.

## 5. SEURANNAN TOTEUTUS

### 5.1. Tapauksien etsiminen

Influenssavirusten virologista seuranta (näytteenotto) varten avohoidon anturipisteiden hoitavat lääkärit tai sairaanhoitajat valitsevat tutkittavat tapaukset potilaskäyntien yhteydessä. Influenssakauden aikana (viikot 40-20) hengitystie-eritenäytteitä otetaan esimerkiksi jokaisena arkipäivänä (maanantai-perjantai) 1-2 ensimmäiseltä potilaalta tai viikon alussa 3-5 ensimmäiseltä potilaalta, jonka kliininen diagnoosi on akuutti hengitystieinfektio (ARI, acute respiratory infection) ja/tai influenssan kaltainen tauti (ILI, influenza like illness) (tarkemmat määritelmät s.6). Näytemääristä ja ajanjaksosta, jolloin seuranta toteutetaan, sovitaan kunkin avohoidon anturipisteen kanssa erikseen. Varuskuntien terveysasemilla hengitystieinfektioiden seuranta toteutetaan ympäri vuoden edellä mainituin ehdoin.

Vakavien influenssainfektioiden seuranta tapahtuu sairaaloiden tehohoitoyksiköissä. Sairaalan teho-  
hoitoyksikön hoitava lääkäri valitsee tutkittavat potilaat, joiden kliininen diagnoosi on vakava akuutti  
hengitystieinfektio (SARI; severe acute respiratory infection; tarkempi määritelmä s.6). Vakavien teho-  
hoitoa vaativien hengitystieinfektioiden seuranta toteutetaan ympäri vuoden eikä tutkittaviin näyte-  
määriin aseteta rajoitteita.

## 5.2. Näytteenotto

Avohoidon anturipisteistä kerätään seurantaan varten viikoittain ennalta sovittu määrä hengitystie-eritenäytteitä (nenä-nielu tikkunäyte) potilaista, joiden taudinkuva täyttää alla kuvatut akuutin hengitystieinfektion (ARI) ja/tai influenssan kaltaisen taudin (ILI) kriteerit.

Tehohoidossa olevilta potilailta, joiden taudinkuva on vakava akuutti hengitystieinfektio (SARI), kerätään hengitystie-eritenäyte (nenä-nielu tikkunäyte, imulima- tai huuhtelunäyte nenänielusta, hentorvesta tai keuhkosta).

Seurantaan liittyvät laboratoriotutkimukset suoritetaan THL:ssä maksutta. Lähettäjä maksaa ainoastaan näytteen lähetyskulut. Seuranta-  
näytteiden kerääminen tapahtuu normaalin potilashoidon tai epidemiaselvityksen yhteydessä. Potilaan taudin hoidon edellyttämät näytteet otetaan erikseen tavanomaisen käytännön mukaan.

## 5.3. Influenssan kaltaisten tautitapausten seurantamääritelmät

Henkilöt, joilla on vähintään jokin seuraavista taudinkuvista:

### **Akuutti hengitystieinfektio (ARI, acute respiratory infection)**

- äkillinen oireiden alku

ja

- vähintään yksi seuraavista neljästä hengitystieoireesta:

- yskä

- kurkkukipu

- hengenahdistus

- rohina

ja

- hoitavan lääkärin arvio siitä että sairaus johtuu infektiosta

### **Influenssan kaltainen tauti (ILI, influenza-like-illness)**

- äkillinen oireiden alku

ja

- vähintään yksi seuraavista neljästä yleisoireesta:

- kuume tai kuumeilu

- yleinen huonovointisuus

- päänsärky

- lihassärky

ja

- vähintään yksi kolmesta hengitystieoireesta:

- yskä

- kurkkukipu

- hengenahdistus

### **Vakava, tehohoitoa vaativa akuutti hengitystieinfektio (SARI, severe acute respiratory infection)**

- potilaan kliininen taudinkuva vastaa akuuttia hengitystieinfektiota (kts. yllä mainittu ARI-määritelmä)

ja

- vaatii tehohoitoa

#### 5.4. Kerättävät tiedot potilaista, joilta on otettu hengitystie-eritenäyte

Lähetelomakkeelle (liite 1) kirjataan taustatiedot kaikista potilaista, joilla on todettu joko ARI, ILI tai SARI ja joilta otetaan hengitystie-eritenäyte seurantaa varten. Jokaisesta potilaasta täytetään yksi lähetelomake.

##### LÄHETELOMAKKEEN KENTÄT:

###### Lähetäjä

Merkitään avoterveydenhoidon anturipisteen tai sairaalan tehohoitoyksikön yhteystiedot, jossa tutkittava on hoidettavana tai on hoidettu.

###### Tutkittava

Merkitään tutkittavan tiedot tai potilaan henkilötietotarra liimataan lähetteen kääntöpuolelle varattuun paikkaan.

*Tutkittava:* Potilaan etunimi ja sukunimi.

*Henkilötunnus:* Potilaan koko henkilötunnus. Mikäli henkilötunnusta ei ole tiedossa, merkitään syntymäaika.

*Sukupuoli:* Tutkittavan sukupuoli

###### Lähetäjän näytteen numero (lähetäjä täyttää):

Näytteen tunnistenumero, jonka lähetäjä antaa näytteelle.

###### Näytteen numero (THL täyttää):

Näytteen tunnistenumero, joka annetaan THL:ssa kullekin saapuvalla näytteelle.

###### Näyte saapunut (THL täyttää):

Päivä, jolloin tutkittavan näyte on vastaanotettu THL:ssä.

###### Lääkärin/hoitajan nimi ja puhelinnumero:

Potilasta hoitavan lääkärin tai sairaanhoitajan nimi ja puhelinnumero.

###### Diagnoosi:

Ilmoitetaan taudinkuva (ARI, ILI tai SARI), jonka perusteella näyte on otettu.

###### Matkustusanamneesi:

Mikäli potilas on matkustanut viikon sisällä ennen sairastumistaan/ensimmäisten oireiden ilmene- mistä, merkitään matkustuspaikkakunta tai -maa.

###### Sairastumispaikkakunta:

Paikkakunta, missä hengitystieinfektion ensimmäiset oireet ovat ilmenneet tai saaneet alkunsa.

###### Lääkärissäkäyntipvm (vain avohoitopiste täyttää):

Päivä, jolloin potilas on käynyt lääkärin ja/tai sairaanhoitajan vastaanotolla.

###### Ensimmäisten oireiden alkupvm:

Päivä, jolloin potilaalla oli ensimmäisiä hengitystieinfektion oireita. Jos tätä tietoa ei ole saatavilla, jätetään kohta täyttämättä.

###### Tutkittavan taustatiedot:

*Raskaana ja raskausviikot:* Tutkittavan raskaus ja raskausviikot.

*Terveystieteiden työntekijä:* Tutkittava on potilashoitotyötä tekevä terveydenhuollon tai sosiaalialan henkilö.



### **Pitkäaikaissairauksia:**

Merkittään, mikäli tutkittavalla on yksi tai useampi alla mainituista terveydentilaan vaikuttavista sairauksista.

*Sydänsairaus:* Säännöllistä lääkitystä vaativa sydänsairaus.

*Krooninen keuhkosairaus/astma:* Krooninen keuhkosairaus, esimerkiksi toistuvasti tai säännöllisesti lääkitystä vaativa astma.

*Krooninen aineenvaihduntasairaus/diabetes:* Krooninen aineenvaihduntasairaus, kuten tabletti- tai insuliinihoitoa vaativa diabetes.

*Krooninen maksan vajaatoiminta*

*Krooninen munuaisten vajaatoiminta*

*Krooninen neurologinen sairaus:* Krooninen neurologinen sairaus tai hermolihastauti.

*Vastustuskykyä heikentävä tauti tai hoito*

*Huomattava ylipaino:* Kliinisesti todettu ylipaino (merkintä tutkivan painosta ja pituudesta) tai tutkittavan painoindeksi eli BMI  $\geq 35$ -40. Painoindeksi saadaan jakamalla tutkittavan paino pituuden neliöllä.

*Tutkittava on siirretty sairaalahoitoon (vain avohoitopiste täyttää):* Merkitään tieto, mikäli potilas on lähetetty avohoitopisteestä sairaalahoitoon.

*Tutkittava on tehohoidossa (vain tehohoitoyksikkö täyttää):* Merkitään tieto, mikäli potilas tarvitsee sairaalahoidon aikana tehohoitoa.

*Ventilaattori ja/tai ARDS ja/tai kuolema:* Mikäli potilas on tehohoidon aikana tarvinnut ventilaattorihoitoa ja/tai hänelle on kehittynyt akuutti hengitysvajavuus oireyhtymä (ARDS) ja/tai hän on kuollut, merkitään tästä tieto lomakkeeseen. Tehohoidoksi katsotaan vähintään 24 tunnin hoito (käytännössä vuorokauden vaihtumisen yli) teho-osastolla tai -valvonnassa. Ventilaattorihoitoksi katsotaan, mikäli potilas on saanut ventilaattorihoitoa vähintään 24 tuntia (käytännössä vuorokauden vaihtumisen yli).

### **Rokotustiedot:**

Tieto tutkittavan kausi-influenssarokotuksesta. Mikäli tutkittava on saanut influenssarokotteen kolmen viime vuoden aikana, merkitään viimeisin vuosi ja kuukausi milloin rokote on annettu.

### **Viruslääkitys:**

Jos tutkittava on saanut viruslääkettä (esim. Tamiflu/Relenza) influenssainfektion hoitoon, merkitään mitä lääkettä saanut ja milloin lääkitys on aloitettu.

### **Lisätietoja:**

Tietoja, jotka liittyvät esim. potilaan terveydentilaan ja/tai kyseiseen sairauteen.

### **Näytteet ja näytteenottopäivämäärä:**

Tutkittavalta otetun näytteen laatu ja näytteenottopäivämäärä.

NNT = yhdistetty nenä- ja nielutikkunäyte

Mikäli näyte on muu kuin edellä mainittu, merkitään kyseiseen kohtaan näytteen tyyppi.

## **5.5 Käyntisyysseuranta**

Käyntisyysseurantaa toteutetaan perusterveydenhuollossa käyttäen hyväksi ajantasaista AvoHilmo-tiedonkeruuta, joka sisältää tietoa ARI- tai ILI-perusteista tapahtuneista potilaskäynneistä.

Vastaanottokäynnit kirjataan seuraavin ICPC-2 -luokituskoodein:

*Akuutti hengitystieinfektio*

- ylähengitysteiden tulehdus eli flunssa, R74
- akuutti keuhkoputken tulehdus, R78
- keuhkokuume, R81

### *Influenssan kaltainen tauti*

- kliinisesti tai näyttein varmistettu influenssa, R80

Mikäli avohoidon anturipiste käyttää ICD10-luokitusta, kirjataan influenssakäynnit seuraavilla koodeilla:

J09 influenssa, aiheuttaja tietyt tunnistetut virustyyppit

J11.1 influenssan akuutti ylähengitystieinfektio, virusta ei osoitettu

J11.8 influenssa ja muu oireisto, virusta ei osoitettu

J11.0 influenssa ja keuhkokuume, virusta ei osoitettu

## **5.6. Tartuntatautirekisteri**

Influenssavirusdiagnostiikkaa tekevät laboratoriot ilmoittavat kaikki positiiviset influenssa A ja B -löydökset THL:n ylläpitämään valtakunnalliseen tartuntatautirekisteriin. Ominaisuuskenttään voidaan merkitä tieto influenssa A -viruksen alatyypistä.

## **5.7. Sairaalajaksojen seuranta**

Influenssan aiheuttamaa tautitaakkaa voidaan arvioida analysoimalla Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmään (HILMO) ilmoitettuja hoitojaksoja, joille on annettu joko influenssaan tai sen komplikaatioihin liittyvä ICD-10-tautiluokan mukainen koodi (liite 2). Influenssan aiheuttama kuormitus terveydenhuollolle sekä tautitaakan arviointi tehdään takautuvasti influenssakauden päätyttyä. Tautitaakan arviointi tehdään ikäryhmittäin verraten aiempiin influenssakausiin.

## **5.8. Kuolleisuusseuranta**

Kaikki kuolemantapaukset saadaan Väestörekisterikeskuksen muutostietopalvelusta. Influenssaan liittyvää ylikuolleisuutta arvioitaessa verrataan epidemiaikauden aikana esiintynyttä kokonaiskuolleisuutta kauden ulkopuolella esiintyneeseen kuolleisuuteen. Kuolleisuusseuranta toteutetaan joko ajantasaisesti tai takautuvasti epidemiaikauden päätyttyä. Kuolleisuusvertailuja tehdään ikäryhmittäin verraten aiempiin influenssakausiin.

Tarvittaessa tapauskuolleisuutta voidaan arvioida yhdistämällä Tartuntatautirekisteriin ilmoitetut laboratoriovarmistettut influenssatapaukset Väestörekisterikeskuksen muutostietopalvelun kuolleisuustietoihin.

## **5.9. Muut mahdolliset seurantamenetelmät**

- Laitosepidemioiden seuranta, erityisesti jos niihin liittyy kuolemantapauksia
- Kansalaisten yhteydenotot (esim. puhelinsoitot) terveydenhoitajille influenssakauden aikana
- Kuume- ja antiviraalilääkkeiden myynti ja käyttö
- Koululaisten poissaolomäärät
- Palvelusvapaat varuskunnissa johtuen ARI- tai ILI-diagnoosista
- Kansalaisten influenssaan ja hengitystieinfektioihin liittyvät internethaut esim. terveysportti.fi ja google-haut.

## 6. VIROLOGISET JATKOTUTKIMUKSET

Influenssavirusinfektioiden seurannassa käytetään ensisijaisesti herkkää viruksen nukleiinihapon tunnistusmenetelmää (reaaliaikaista PCR-menetelmää). Menetelmän avulla on hengitystie-eritenäytteestä mahdollista erottaa eri taudinaiheuttajat toisistaan, tunnistaa influenssaviruksen tyyppi sekä tarvittaessa sen alatyypin tai kehityshaara.

Hengitystie-eritenäytteistä tehdään lisäksi influenssavirusseurannan kannalta tärkeitä jatkotutkimuksia. Jatkotutkimusten avulla pyritään selvittämään influenssaviruksissa tapahtuvia geneettisiä ja antigeenisia muutoksia sekä lääkeaineherkkyyttä. Edellä mainittuja tutkimuksia varten osasta influenssapositiivisista hengitystie-eritenäytteistä monistetaan viruksen eri geenejä sekä eristetään infektion aiheuttanut influenssavirus. Influenssaviruksista valitaan vuosittain edustava otos, joka toimitetaan WHO:lle mahdollisesti rokotteisiin sisällytettäväksi.

Tutkimusnäytteistä todettujen muiden taudinaiheuttajien jatkotutkimuksia tehdään tarvittaessa tai erillisinä tutkimushankkeina.

## 7. TIETOJEN ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI

Seurannan eri osioiden tulokset (laboratoriotulokset ja käyntisyysseuranta) kootaan ajantasaiseksi influenssakatsaukseksi. Influenssakauden aikana katsausta päivitetään yhden - kahden viikon välein, epidemiaikauden ulkopuolella tarvittaessa.

Virologiset laboratoriotestitulokset analysoidaan laboratoriotestien varmistuttua ja tulokset raportoidaan potilaan hoitopaikkaan.

Tartuntatautirekisteriin ilmoitetut influenssa A ja B -tapaukset raportoidaan sekä epidemiakausittain että viikoittain, ja lisäksi ikäryhmiin ja sairaanhoitopiireihin jaoteltuna.

Laadittavat tilanneraportit:

- avohoidon ARI- ja/tai ILI-käyntien lukumäärät ja/tai osuudet (%) kaikista käynneistä viikoittain
- avohoidon ARI- ja/tai ILI-käyntien lukumäärät ja/tai osuudet (%) kaikista käynneistä ikäryhmittäin
- avohoidon ARI- ja/tai ILI-käyntien lukumäärät anturipisteittäin raportointiajanjakson aikana (ei kumulatiivinen)
- viikoittaiset influenssaviruslöydösten lukumäärät viruksen tyyppin ja alatyypin mukaan ja osuudet (%) kaikista tutkituista näytteistä
- influenssaviruslöydösten lukumäärät anturipisteittäin (kumulatiivinen)
- RSV-löydösten lukumäärät viikoittain ja ikäryhmittäin
- muiden hengitystietaudinaiheuttajien löydösten lukumäärät viikoittain
- vakavista, tehohoitoa vaativista hengitystieinfektio tapauksista todetut virukset ja kuvaus sairastuneiden ikäryhmistä ja muista taustatiedoista

Kansallisen raportoinnin lisäksi seurannan tuloksista raportoidaan ECDC:n ylläpitämään TESSy (European surveillance system) -järjestelmään, jonka kautta seurannan tulokset välittyvät myös WHO:lle.

## 8. PALAUTE

Palaute tuloksista pyritään antamaan muodossa, joka on käyttökelpoista osallistuville avohoidon anturipisteille ja sairaaloiden tehohoitoyksiköille.

Virologisten näytteiden laboratoriotulosten varmistuttua kustakin näytteestä lähetetään vastauskirje näytteen lähettäjälle.

Ajantasainen influenssakatsaus julkaistaan THL:n www-sivuilla. Sivut sisältävät myös yleistä tietoa influenssainfektioista ja niiden ehkäisystä sekä linkkejä kansainvälisiin vastaaviin katsauksiin.

Kunkin influenssakauden loputtua kootaan seurannan tuloksista yhteenveto, joka julkaistaan vuosittain ilmestyvässä Tartuntataudit Suomessa -raportissa.

## 9. LUOTTAMUKSELLISUUS JA TIETOSUOJANÄKÖKOHDAT

Influenssainfektioiden seurantaominnalle haetaan/on haettu eettinen lausunto Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja/tai Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) eettisiltä toimikunnilta.

Osallistuminen influenssavirusinfektioiden seurantaohjelmaan on vapaaehtoista.

Seurantaan liittyvien laboratorionäytteiden otto ja taustatietojen keruu tapahtuu ensisijaisesti tutkittavan luvalla. Tutkittava tai hänen edustajansa täyttää suostumuslomakkeen, joka toimitetaan näytteen mukana THL:n Virussyksikköön. Vakavissa, tehohoitoa vaativissa tai kuolemaan johtavissa tautitapauksissa tutkittavan lupaa ei aina ole mahdollista saada. HUS:in eettisen toimikunnan antaman eettisen lausunnon mukaisesti suostumus pyydetään jälkikäteen, mikäli se on mahdollista.

Tietoja, joita influenssainfektioiden seurantaohjelma saa osallistuvilta avohoidon anturipisteiltä ja sairaaloiden tehohoitoyksiköiltä, käsitellään luottamuksellisesti ja tietosuojasäädökset huomioiden. Tietoja käytetään vain tässä käsikirjassa esitettyihin tarkoituksiin. Yksittäisen henkilön/potilaan tietoja ei raportoida siinä muodossa, että yksittäisen henkilön tunnistaminen olisi mahdollista.



**Lähettäjä:**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
Näytteenottoaika: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
Vastausosoite: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Tutkittava:**

Etunimi: \_\_\_\_\_  
Sukunimi: \_\_\_\_\_  
Henkilötunnus: \_\_\_\_\_  Mies  
\_\_\_\_\_  Nainen  
Lähettäjän näytteen numero: \_\_\_\_\_  
Näytteen numero: \_\_\_\_\_ (THL täyttää)  
Näyte saapunut THL:een \_\_\_\_\_ (THL täyttää)  
Henkilötietotarralle paikka kääntöpuolella =>

Lääkärin/hoitajan nimi: \_\_\_\_\_ Puhelinnumero: \_\_\_\_\_

Diagnoosi: \_\_\_\_\_ Matkustusanamneesi viikko  
\_\_\_\_\_ ennen sairastumista: \_\_\_\_\_  
Sairastumispaikkakunta Lääkärissäkäyntipvm Ensimmäisten oireiden alkupvm

**Tutkittavan taustatiedot:**

Raskaana (raskausviikot) \_\_\_\_\_  
 Terveystieteiden työntekijä

**Pitkäaikaissairauksia:**

sydänsairaus  krooninen keuhkosairaus/astma  krooninen aineenvaihduntasairaus/diabetes  
 krooninen maksan vajaatoiminta  krooninen munuaisten vajaatoiminta  
 krooninen neurologinen sairaus  vastustuskykyä heikentävä tauti/hoito  
 huomattava ylipaino (paino \_\_\_\_\_ pituus \_\_\_\_\_) tai BMI>35  
 Tutkittava on siirretty sairaalahoitoon (avohoitopiste täyttää)  
 Tutkittava on tehohoidossa (tehohoitoyksikkö täyttää)  
 ventilaattori  ARDS  kuolema

**Rokotustiedot:**

kausi-influenssarokote  ei  kyllä, vuosi \_\_\_\_\_ kuukausi \_\_\_\_\_

**Viruslääkitys:**  ei  kyllä Mitä \_\_\_\_\_ Milloin \_\_\_\_\_

**Lisätietoja:**

\_\_\_\_\_

**Näytteet:**

nenä- ja nielutikkunäyte (NNT) pvm \_\_\_\_\_  
 muu (mikä) \_\_\_\_\_ pvm \_\_\_\_\_

Hengitystieinfektioiden virologiseen seurantaan tulevat näytteet tutkitaan maksutta.



paikka henkilötietotarralle

Näytteenottovälineitä ja lähetteitä tilataan sähköpostitse [influenssa@thl.fi](mailto:influenssa@thl.fi).

Näytteenottovälineet:

- nylonnukkainen näytteenottotikku (2 kpl)
- kuljetusnesteputki (säilytetään jääkaapissa tuotteessa olevaan viimeiseen käyttöpäivään asti)
- putkeen merkitään tutkittavan nimi, henkilötunnus ja näytteenottopäivä

Näytteenotto:

- työnnä näytteenottotikku 3 - 5 cm sieraimen
- hankaa nenän limakalvoja kiertoliikkeellä
- toista samalla tikulla toisesta sieraimesta
- katkaise tikku kuljetusnesteputkeen (tikun katkaisukohta 30 mm)
- hankaa toisella tikulla nielua, nielunkaarta ja nielun takaseinää
- katkaise tikku samaan kuljetusnesteputkeen nenätikun kanssa
- sulje putki huolellisesti
- säilytä näyte jääkaapissa
- lähetä näytteet laboratorioon mahdollisimman pian

Lähete:

- ”Hengitystieinfektioiden virologinen seuranta” lomake (käännä)
- täytä huolellisesti kaikki kohdat

Näytteiden lähetys:

- pakkaa jokainen näyte omaan Minigrip-pussiin imutyynyn kanssa
- pussit pakataan styroks-säiliöön, jossa on kylmävaraajia
- styroks-säiliö pakataan keltamustaraidalliseen pahvilaatikkoon
- laatikossa on oltava UN3373 sekä BIOLOGINEN MATERIAALI, KATEGORIA B -tarrat (perustuu kansainvälisiin sääntöihin)
- lähettäjä maksaa postimaksun

HUOM: *Itella Oyj kuljettaa laatikot maksikirjeenä, ILMAN pakettikorttia*

Lähetysosoite:

THL  
Virologian yksikkö  
PL 30  
00271 HELSINKI

Tulokset:

- tulokset vastataan kirjallisesti

Asiakaspalaute: Toimintaamme koskevat palautteet pyydämme lähettämään sähköpostitse [influenssa@thl.fi](mailto:influenssa@thl.fi)

**Liite 2.** Sairaalahoittoa vaativien influenssatapausten arviointiin käytetyt ICD-10 tautiluokituskoodit, joiden katsotaan liittyvän influenssaan tai sen komplikaatioihin diagnoosiryhmittäin.

Diagnoosiryhmä	ICD-10 -tautiluokkakoodi
Influenssa	G051F, G051O, H671B, J09, J091, J091A, J091B, J099, J10, J100, J101, J101A, J101B, J101C, J108, J108A, J108B, J108C, J11, J110, J111, J111A, J111B, J111C, J118, J118A, J118B, J118C, I411A
Virus- tai määrittelemätön pneumonia	J12, J120, J121, J122, J128, J129, J18, J180, J181, J182, J188, J189
Bakteeripneumonia	J13, J139, J139A, J139B, J14, J149, J149A, J149B, J15, J150, J151, J152, J153, J154, J155, J156, J156A, J157, J158, J159, J16, J160, J168, J170, J170A, J170B, J170C, J170D, J170E, J170F, J170H, J171, J171A, J171B, J171C, J171D, J172, J172A, J172B, J172C, J172D, J173, J173A, J173B, J173C, J178, J178A, J178B, J178C
Kuumekouristus	R560
ARDS	J96, J960, J969

ICD-10, kansainvälisen tautiluokituksen 10.versio

ARDS, acute respiratory distress syndrome, akuutti hengitysvajavuusoireyhtymä



## Influenssavirustartuntojen seuranta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää suostumustanne alle 15-vuotiaan lapsenne osallistumisesta tutkimukseen, jolla seurataan influenssavirusten aiheuttamia tartuntoja Suomessa. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja edellyttää Teiltä kirjallista suostumusta. Teillä ja lapsellanne on oikeus kieltäytyä osallistumasta ja halutessanne voitte peruuttaa jo annetun suostumuksen. Tutkimus on maksuton.

Tutkimuksessa lapseltanne otetaan pumpulitikulla sipaisemalla näyte nenästä ja nielusta. Joskus näyte voidaan myös ottaa imemällä limaa nenänielusta. Näytteenotto on kivutonta ja nopeaa. Näytteen ottamisen lisäksi täytetään lähete, johon merkitään henkilötiedot ja terveydentilaan liittyviä taustatietoja. Näitä tietoja ei käytetä muihin tarkoituksiin, eikä lapsenne henkilötietoja julkisteta missään yhteydessä. Näytteenottoon ja lähetteen täyttämiseen kuluu 5–10 minuuttia.

Näyte tutkitaan THL:ssä Helsingissä. Koska tuloksen saaminen kestää joitakin päiviä, ei sitä voida käyttää tehtäessä lapsenne hoitoa koskevia päätöksiä. Tuloksesta ilmoitetaan kuitenkin hoitopaikkaan, jolloin saadaan tietoa paikkakunnalla liikkeellä olevista taudinaiheuttajista.

Influenssavirusten lisäksi näytteestä voidaan tutkia myös muita taudinaiheuttajia, jotka aiheuttavat hengitystieinfektioita (RS-, adeno-, parainfluenssa-, rino-, entero- ja metapneumovirus, Mycoplasma pneumoniae -bakteeri).

Influenssavirukset aiheuttavat epidemioita vuosittain pääasiassa joulukuun ja huhtikuun välisenä aikana. Influenssavirusten aiheuttama tauti vaihtelee lievästä hengitystieinfektiosta vakavaan sairaalahoitoa vaativaan tautiin. Influenssavirukset muuntuvat nopeasti, ja siksi niiden aiheuttamien tartuntojen määrä ja vakavuus voi vaihdella paljon eri vuosina.

Influenssavirusten aiheuttamien tartuntojen seuraaminen Suomessa on THL:n tehtävä. Näytteiden kerääminen on osa tätä seurantaa. Näytteet tutkii THL:n Virologian yksikkö. Maailman terveysjärjestö (WHO) käyttää THL:n keräämiä tietoja antaessaan suosituksen vuosittaisen influenssarokotteen koostumuksesta.

Tarkempia tietoja tutkimuksesta on saatavissa lääkäriltä tai hoitajalta sekä tutkimusryhmältä.

Tutkimusryhmän puolesta,

Petri Ruutu, osastajohtaja  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osasto

### Lisätietoja:

Niina Ikonen, tutkija, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Virologian yksikkö  
puh: 029 524 8413, sähköposti: niina.ikonen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusryhmä:

Petri Ruutu, osastajohtaja (vastaava tutkija), Mika Salminen, Virologian yksikön päällikkö (johtava asiantuntija), Ilkka Julkunen, tutkimusprofessori, Thedi Ziegler, johtava tutkija, Niina Ikonen, tutkija, Outi Lyytikäinen, ylilääkäri, Markku Kuusi, ylilääkäri, Mikko Virtanen, tilastotutkija, Satu Murtopuro, erikoistutkija, Salla Toikkanen, tilastotutkija  
Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi





## SUOSTUMUSASIAKIRJA: Influenssavirustartuntojen seuranta

### Suostumus:

Olen saanut tätä tutkimusta koskevan tiedotteen ja lukenut sen. Vastaanoton terveydenhoitohenkilökunta on myös suullisesti kertonut minulle tutkimuksen tarkoituksen ja toimenpiteet. Minulla on ollut mahdollisuus tehdä tutkimusta koskevia kysymyksiä ja olen tietoinen, että osallistumisemme on vapaaehtoista ja voimme vetäytyä tutkimuksesta syytä ilmoittamatta milloin tahansa.

Osallistumme tähän tutkimukseen ja annan luvan tutkimusta suorittaville ja sitä seuraaville viranomaisille tutustua näytteenoton yhteydessä täytettävän lähetteen tietoihin. Näitä tietoja ja lapseni näytteitten tutkimustuloksia saa käyttää tutkimustiedotteessa kuvattuihin tarkoituksiin. Lapseni henkilötietoja ei missään yhteydessä julkisteta.

\_\_\_\_\_

Tutkittavan nimi

\_\_\_\_\_

Henkilötunnus

\_\_\_\_\_

Huoltajan nimi

\_\_\_\_\_

Henkilötunnus

\_\_\_\_\_

Kotiosoite

\_\_\_\_\_

Puhelin

\_\_\_\_\_

Päiväys

\_\_\_\_\_

Allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

\_\_\_\_\_

Olen kertonut tutkittavan huoltajalle tästä tutkimuksesta tiedotteen mukaisesti ja otan vastaan tämän suostumuksen.

\_\_\_\_\_

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Paikka ja päiväys

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

Tätä suostumusasiakirjaa on tehty kaksi kappaletta, joista toinen annetaan tutkittavan huoltajalle ja toinen arkistoidaan THL:ssä tutkimuskansioon.



## Influenssavirustartuntojen seuranta

Sinulla on oireita, joiden aiheuttaja voi olla influenssavirus. Ihmiset saavat influenssan yleensä talvella, mutta joskus myös syksyllä tai keväällä. Influenssa voi muistuttaa tavallista flunssaa. Joskus se voi myös olla vakava tauti. Virus tarttuu yskimällä tai käsien kautta.

Influenssavirukset muuttuvat nopeasti. Siksi viruksia ja niiden leviämistä tutkitaan koko ajan. Viruksia tutkii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

Pyydämme sinua mukaan tähän tutkimukseen. Viruksen leviämistä tutkitaan ottamalla ihmisiltä näytteitä nenästä. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voit kieltäytyä siitä.

Tutkimus ei satu. Sinulta otetaan vanutikulla nenästä ja kurkusta hieman limaa. Kun näyte on otettu, sinulta ja vanhemmaltasi kysytään terveytesi liittyviä tietoja. Tiedot pidetään salassa.

Sinusta otettu näyte tutkitaan Helsingissä. Sinua hoidetaan omassa hoitopaikassasi. Sinne lähetetään myöhemmin tieto siitä, oliko näytteessä influenssaviruksia tai muita taudinaiheuttajia.

Lääkäri tai hoitaja vastaa mielellään kysymyksiisi.

Tutkimusryhmän puolesta,

Petri Ruutu, osastojohtaja  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osasto

### Lisätietoja:

Niina Ikonen, tutkija  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Virologian yksikkö  
puh: 029 524 8413, sähköposti: niina.ikonen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusryhmä:

Petri Ruutu, osastojohtaja (vastaava tutkija), Mika Salminen, Virologian yksikön päällikkö (johtava asiantuntija), Ilkka Julkunen, tutkimusprofessori, Thedi Ziegler, johtava tutkija, Niina Ikonen, tutkija, Outi Lyytikäinen, ylilääkäri, Markku Kuusi, ylilääkäri, Mikko Virtanen, tilastotutkija, Satu Murtopuro, erikoistutkija, Salla Toikkanen, tilastotutkija  
Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi



## SUOSTUMUSASIAKIRJA: Influenssavirustartuntojen seuranta

### Suostumus:

Lääkäri tai hoitaja on kertonut minulle tutkimuksesta ja näytteenotosta. Minä sain esittää kysymyksiä tutkimuksesta. Tiedän, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voin kieltäytyä siitä.

Osallistun tähän tutkimukseen.

\_\_\_\_\_

Tutkittavan nimi

\_\_\_\_\_

Henkilötunnus

\_\_\_\_\_

Kotiosoite

\_\_\_\_\_

Puhelin

\_\_\_\_\_

Päiväys

\_\_\_\_\_

Allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

\_\_\_\_\_

Olen kertonut tutkittavalle tästä tutkimuksesta tiedotteen mukaisesti ja otan vastaan tämän suostumuksen.

\_\_\_\_\_

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Paikka ja päiväys

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

Tätä suostumusasiakirjaa on tehty kaksi kappaletta, joista toinen annetaan tutkittavalle ja toinen arkistoidaan THL:ssä tutkimuskansioon.



## Influenssavirustartuntojen seuranta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää sinua osallistumaan tutkimukseen, jolla seurataan influenssavirusten aiheuttamia tartuntoja Suomessa. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja edellyttää sinulta kirjallista suostumusta. Sinulla on oikeus kieltäytyä osallistumasta ja halutessasi voit peruuttaa jo annetun suostumuksen. Tutkimus on maksuton. Huoltajallesi ilmoitetaan osallistumisestasi.

Tutkimuksessa sinulta otetaan pumpulitikulla sipaisemalla näyte nenästä ja nielusta. Joskus näyte voidaan myös ottaa imemällä limaa nenänielusta. Näytteenotto on kivutonta ja nopeaa. Näytteen ottamisen lisäksi täytetään lähete, johon merkitään henkilötiedot ja terveydentilaan liittyviä taustatietoja. Näitä tietoja ei käytetä muihin tarkoituksiin, eikä henkilötietojasi julkisteta missään yhteydessä. Näytteenottoon ja lähetteen täyttämiseen kuluu 5–10 minuuttia.

Näyte tutkitaan THL:ssä Helsingissä. Koska tuloksen saaminen kestää joitakin päiviä, ei sitä voida käyttää tehtäessä hoitoasi koskevia päätöksiä. Tuloksesta ilmoitetaan kuitenkin hoitopaikkaan, jolloin saadaan tietoa paikkakunnalla liikkeellä olevista taudinaiheuttajista.

Influenssavirusten lisäksi näytteestä voidaan tutkia myös muita taudinaiheuttajia, jotka aiheuttavat hengitystieinfektioita (RS-, adeno-, parainfluenssa-, rino-, entero- ja metapneumovirus, *Mycoplasma pneumoniae* -bakteeri).

Influenssavirukset aiheuttavat epidemioita vuosittain pääasiassa joulukuun ja huhtikuun välisenä aikana. Influenssavirusten aiheuttama tauti vaihtelee lievästä hengitystieinfektiosta vakavaan sairaalahoitoa vaativaan tautiin. Influenssavirukset muuntuvat nopeasti, ja siksi niiden aiheuttamien tartuntojen määrä ja vakavuus voi vaihdella paljon eri vuosina.

Influenssavirusten aiheuttamien tartuntojen seuraaminen Suomessa on THL:n tehtävä. Näytteiden kerääminen on osa tätä seurantaa. Näytteet tutkii THL:n Virologian yksikkö. Maailman terveysjärjestö (WHO) käyttää THL:n keräämiä tietoja antaessaan suosituksen vuosittaisen influenssarokotteen koostumuksesta.

Tarkempia tietoja tutkimuksesta on saatavissa lääkäriltä tai hoitajalta sekä tutkimusryhmältä.

Tutkimusryhmän puolesta,

Petri Ruutu, osastajohtaja  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osasto

### Lisätietoja:

Niina Ikonen, tutkija  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Virologian yksikkö  
puh: 029 524 8413, sähköposti: niina.ikonen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusryhmä:

Petri Ruutu, osastajohtaja (vastaava tutkija), Mika Salminen, Virologian yksikön päällikkö (johtava asiantuntija), Ilkka Julkunen, tutkimusprofessori, Thedi Ziegler, johtava tutkija, Niina Ikonen, tutkija, Outi Lyytikäinen, ylilääkäri, Markku Kuusi, ylilääkäri, Mikko Virtanen, tilastotutkija, Satu Murtopuro, erikoistutkija, Salla Toikkanen, tilastotutkija  
Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi



## SUOSTUMUSASIAKIRJA: Influenssavirustartuntojen seuranta

### Suostumus:

Olen saanut tätä tutkimusta koskevan tiedotteen ja lukenut sen. Vastaanoton terveydenhoitohenkilökunta on myös suullisesti kertonut minulle tutkimuksen tarkoituksen ja toimenpiteet. Minulla on ollut mahdollisuus tehdä tutkimusta koskevia kysymyksiä ja olen tietoinen, että osallistumiseni on vapaaehtoista ja voin vetäytyä tutkimuksesta syytä ilmoittamatta milloin tahansa. Huoltajallesi ilmoitetaan osallistumisestasi.

Osallistun tähän tutkimukseen ja annan luvan tutkimusta suorittaville ja sitä seuraaville viranomaisille tutustua näytteenoton yhteydessä täytettävän lähetteen tietoihin. Näitä tietoja ja näytteitenni tutkimustuloksia saa käyttää tutkimustiedotteessa kuvattuihin tarkoituksiin. Henkilötietojani ei missään yhteydessä julkisteta.

\_\_\_\_\_

Nimi

\_\_\_\_\_

Henkilötunnus

\_\_\_\_\_

Kotiosoite

\_\_\_\_\_

Puhelin

\_\_\_\_\_

Päiväys

\_\_\_\_\_

Allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

\_\_\_\_\_

Olen kertonut tutkittavalle tästä tutkimuksesta tiedotteen mukaisesti ja otan vastaan tämän suostumuksen.

\_\_\_\_\_

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Paikka ja päiväys

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

\_\_\_\_\_

Tätä suostumusasiakirjaa on tehty kaksi kappaletta, joista toinen annetaan tutkittavalle ja toinen arkistoidaan THL:ssä tutkimuskansioon.

\_\_\_\_\_

Tutkittavan huoltajalle on lähetetty ilmoitus osallistumisesta tutkimukseen.

\_\_\_\_\_

Ilmoituksen lähettäjän allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Paikka ja päiväys

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys



## Ilmoitus lääketieteelliseen tutkimukseen osallistuvan 15–17-vuotiaan lapsen huoltajalle

### Hyvä huoltaja,

Ilmoitamme teille, että lapsenne on suostunut osallistumaan influenssavirusten aiheuttamien tartuntojen seurantatutkimukseen Suomessa. Tutkimuksessa selvitetään influenssavirustartuntojen yleisyyttä ja influenssavirusten muuttumista. Tutkimuksella saadaan tärkeää tietoa siitä, mitä influenssaviruksia Suomessa esiintyy epidemiaikaudella. Maailman terveysjärjestö (WHO) käyttää näitä tietoja antaessaan suosituksen vuosittaisen influenssarokotteen koostumuksesta.

Tutkimus tehdään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella (THL). Vastaava tutkija on Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osastajohtaja, tutkimusprofessori, LKT, Petri Ruutu. Lisätietoja tutkimuksesta voi kysyä tutkimusryhmän jäseniltä.

Suomen lain mukaan (Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta 9.4.1999/488 sekä muutokset 295/2004 ja 794/2010) 15 vuotta täyttänyt nuori voi päättää itse osallistumisestaan lääketieteelliseen tutkimukseen, jos hän ymmärtää tutkimuksen merkityksen ja jos tutkimuksesta on odotettavissa hänelle terveydellistä hyötyä. Lain mukaan osallistumisesta on kuitenkin ilmoitettava huoltajalle. Osallistuminen tutkimukseen on täysin vapaaehtoista, ja sen voi perua milloin tahansa ilman että peruutus vaikuttaisi tutkittavan oikeuteen saada tarvitsemaansa hoitoa. Nuoren kanssa on keskusteltu tähän tutkimukseen liittyvistä asioista ennen hänen suostumustaan, ja hänellä on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistaan tutkimukseen.

Tämän ilmoituksen lähettäminen on kirjattu tutkittavan suostumusasiakirjaan.

---

Ilmoituksen lähettäjän allekirjoitus

---

Paikka ja päiväys

---

Nimen selvennys

### Lisätietoja:

Niina Ikonen, tutkija  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Virologian yksikkö  
puh: 029 524 8413  
sähköposti: niina.ikonen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusryhmä:

Petri Ruutu, osastajohtaja (vastaava tutkija), Mika Salminen, Virologian yksikön päällikkö (johtava asiantuntija), Ilkka Julkunen, tutkimusprofessori, Thedi Ziegler, johtava tutkija, Niina Ikonen, tutkija, Outi Lyytikäinen, ylilääkäri, Markku Kuusi, ylilääkäri, Mikko Virtanen, tilastotutkija, Satu Murtopuro, erikoistutkija, Salla Toikkanen, tilastotutkija  
Sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.



## Influenssavirustartuntojen seuranta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää Teitä osallistumaan tutkimukseen, jolla seurataan influenssavirusten aiheuttamia tartuntoja Suomessa. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja edellyttää Teiltä kirjallista suostumusta. Teillä on oikeus kieltäytyä osallistumasta ja halutessanne voitte peruuttaa jo annetun suostumuksen. Tutkimus on Teille maksuton.

Tutkimuksessa Teiltä otetaan pumpulitikulla sipaisemalla näyte nenästä ja nielusta. Joskus näyte voidaan myös ottaa imemällä limaa nenänielusta. Näytteenotto on kivutonta ja nopeaa. Näytteen ottamisen lisäksi täytetään lähete, johon merkitään henkilötiedot ja terveydentilaan liittyviä taustatietoja. Näitä tietoja ei käytetä muihin tarkoituksiin, eikä henkilötietojanne julkisteta missään yhteydessä. Näytteenottoon ja lähetteen täyttämiseen kuluu 5–10 minuuttia.

Näyte tutkitaan THL:ssä Helsingissä. Koska tuloksen saaminen kestää joitakin päiviä, ei sitä voida käyttää tehtäessä hoitoanne koskevia päätöksiä. Tuloksesta ilmoitetaan kuitenkin hoitopaikkaan, jolloin saadaan tietoa paikkakunnalla liikkeellä olevista taudinaiheuttajista.

Influenssavirusten lisäksi näytteestä voidaan tutkia myös muita taudinaiheuttajia, jotka aiheuttavat hengitystieinfektioita (RS-, adeno-, parainfluenssa-, rino-, entero- ja metapneumovirus, *Mycoplasma pneumoniae* -bakteeri).

Influenssavirukset aiheuttavat epidemioita vuosittain pääasiassa joulukuun ja huhtikuun välisenä aikana. Influenssavirusten aiheuttama tauti vaihtelee lievästä hengitystieinfektiosta vakavaan sairaalahoitoa vaativaan tautiin. Influenssavirukset muuntuvat nopeasti, ja siksi niiden aiheuttamien tartuntojen määrä ja vakavuus voi vaihdella paljon eri vuosina.

Influenssavirusten aiheuttamien tartuntojen seuraaminen Suomessa on THL:n tehtävä. Näytteiden kerääminen on osa tätä seurantaa. Näytteet tutkii THL:n Virologian yksikkö. Maailman terveysjärjestö (WHO) käyttää THL:n keräämiä tietoja antaessaan suosituksen vuosittaisen influenssarokotteen koostumuksesta.

Tarkempia tietoja tutkimuksesta on saatavissa lääkäriltä tai hoitajalta sekä tutkimusryhmältä.

Tutkimusryhmän puolesta,

Petri Ruutu, osastajohtaja  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Tartuntatautiseurannan ja -torjunnan osasto

### Lisätietoja:

Niina Ikonen, tutkija  
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Virologian yksikkö  
puh: 029 524 8413, sähköposti: niina.ikonen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusryhmä:

Petri Ruutu, osastajohtaja (vastaava tutkija), Mika Salminen, Virologian yksikön päällikkö (johtava asiantuntija), Ilkka Julkunen, tutkimusprofessori, Thedi Ziegler, johtava tutkija, Niina Ikonen, tutkija, Outi Lyytikäinen, ylilääkäri, Markku Kuusi, ylilääkäri, Mikko Virtanen, tilastotutkija, Satu Murtopuro, erikoistutkija, Salla Toikkanen, tilastotutkija  
Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi



## SUOSTUMUSASIAKIRJA: Influenssavirustartuntojen seuranta

### Suostumus:

Olen saanut tätä tutkimusta koskevan tiedotteen ja lukenut sen. Vastaanoton terveydenhoitohenkilökunta on myös suullisesti kertonut minulle tutkimuksen tarkoituksen ja toimenpiteet. Minulla on ollut mahdollisuus tehdä tutkimusta koskevia kysymyksiä ja olen tietoinen, että osallistumiseni on vapaaehtoista ja voin vetäytyä tutkimuksesta syytä ilmoittamatta milloin tahansa.

Osallistun tähän tutkimukseen ja annan luvan tutkimusta suorittaville ja sitä seuraaville viranomaisille tutustua näytteenoton yhteydessä täytettävän lähetteen tietoihin. Näitä tietoja ja näytteitteni tutkimustuloksia saa käyttää tutkimustiedotteessa kuvattuihin tarkoituksiin. Henkilötietojani ei missään yhteydessä julkisteta.

\_\_\_\_\_

Nimi

\_\_\_\_\_

Henkilötunnus

\_\_\_\_\_

Kotiosoite

\_\_\_\_\_

Puhelin

\_\_\_\_\_

Päiväys

\_\_\_\_\_

Allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

\_\_\_\_\_

Olen kertonut tutkittavalle tästä tutkimuksesta tiedotteen mukaisesti ja otan vastaan tämän suostumuksen.

\_\_\_\_\_

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

\_\_\_\_\_

Paikka ja päiväys

\_\_\_\_\_

Nimen selvennys

Tätä suostumusasiakirjaa on tehty kaksi kappaletta, joista toinen annetaan tutkittavalle ja toinen arkistoidaan THL:ssä tutkimuskansioon.





## Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

Institutet för hälsa och välfärd (THL) ber om ert samtycke till att ert barn, som är under 15 år, deltar i den finländska undersökning som följer upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. Det är frivilligt att medverka i undersökningen och kräver ert skriftliga samtycke. Ni och ert barn har rätt att neka till medverkan och ni kan när som helst ta tillbaka ett redan givet samtycke. Undersökningen är avgiftsfri.

I denna undersökning tas prov med en bomullsticka från barnets näsa och svalg. Ibland tas provet även genom att suga slem från nässvalget. Provtagningen är snabb och smärtfri. I samband med provtagningen fylls en blankett i med personuppgifter och bakgrundsfakta om barnets hälsotillstånd. Uppgifterna används inte för något annat ändamål och barnets personuppgifter publiceras under inga omständigheter. Det tar 5–10 minuter att ta prov och fylla i blanketten.

Provet undersöks vid THL i Helsingfors. Det tar några dagar innan provsvaret är klart, och därför kan det inte användas för att fatta beslut om barnets vård. Provsvaret sänds även till er hälsostation, som alltså får tillgång till information om vilka sjukdomsalstrare som finns på orten.

Provet kan testas för influensavirus men även andra sjukdomsalstrare som orsakar luftvägsinfektioner (RS-, adeno-, parainfluensa-, rhino-, entero- och metapneumovirus samt bakterien *Mycoplasma pneumoniae*).

I regel orsakar influensavirus årligen epidemier under en period från december till april. Influensavirus kan orsaka allt från en lindrig luftvägsinfektion till en allvarlig sjukdom som kräver sjukhusvård. Förekomsten och allvarlighetsgraden när det gäller sjukdomar orsakade av influensavirus varierar mycket under olika år eftersom virus förändras snabbt genom mutation.

THL har i uppgift att i Finland följa upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. En del av uppföljningsarbetet består i att samla in prover. Proven undersöks av Enheten för virologi vid THL. Världshälsoorganisationen (WHO) använder uppgifter som THL har samlat in för att ge sin årliga rekommendation om influensavaccinets sammansättning.

Närmare upplysningar om undersökningen lämnas av läkaren eller skötaren samt forskargruppen.

På forskargruppens vägnar,

Petri Ruutu, avdelningsdirektör  
Institutet för hälsa och välfärd, Smittskyddsavdelningen

### Närmare upplysningar:

Niina Ikonen, forskare, Institutet för hälsa och välfärd, Enheten för virologi  
Tfn 029 524 8413, e-post: niina.ikonen@thl.fi

Forskargruppen vid Institutet för hälsa och välfärd:

Petri Ruutu, avdelningsdirektör (ansvarig forskare), Mika Salminen, chef för Enheten för virologi (chefsexpert), Ilkka Julkunen, forskningsprofessor, Thedi Ziegler, ledande forskare, Niina Ikonen, forskare, Outi Lyytikäinen, överläkare, Markku Kuusi, överläkare, Mikko Virtanen, statistikforskare, Satu Murtopuro, specialforskare, Salla Toikkanen, statistikforskare  
E-post: förnamn.efternamn@thl.fi



## SAMTYCKESDOKUMENT: Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

### Samtycke:

Jag har fått informationsbrevet som gäller denna undersökning och läst det. Mottagningens hälsovårdspersonal har även muntligt berättat för mig om undersökningens syfte och åtgärder. Jag har haft möjlighet att ställa frågor i anslutning till undersökningen och jag är medveten om att vår medverkan är frivillig och att vi när som helst kan avbryta vår medverkan i undersökningen utan att behöva ange någon orsak.

Vi deltar i denna undersökning och jag ger mitt samtycke till att forskarna som genomför undersökningen och myndigheterna som följer med deras arbete får ta del av de uppgifter som antecknas på blanketten i samband med provtagningen. Dessa uppgifter samt mitt barns provsvar får användas för de ändamål som har beskrivits i informationsbrevet om undersökningen. Mitt barns personuppgifter publiceras under inga omständigheter.

\_\_\_\_\_  
Namnet på undersökningsdeltagaren

\_\_\_\_\_  
Personbeteckning

\_\_\_\_\_  
Vårdnadshavarens namn

\_\_\_\_\_  
Personbeteckning

\_\_\_\_\_  
Hemadress

\_\_\_\_\_  
Telefon

\_\_\_\_\_  
Datum

\_\_\_\_\_  
Underskrift

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

\_\_\_\_\_  
Jag har informerat barnets vårdnadshavare om denna undersökning i enlighet med informationsbrevet och tar emot detta skriftliga samtycke.

\_\_\_\_\_  
Underskrift (samtyckesblankettens mottagare)

\_\_\_\_\_  
Ort och datum

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

Detta samtyckesdokument är uppgjort i två exemplar, och det ena överlämnas till det medverkande barnets vårdnadshavare medan det andra arkiveras i forskningsmappen vid THL.



## Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

Du har symptom som kan tyda på att du har blivit smittad av influensavirus. I regel insjuknar människor i influensa under vintern, men ibland även på hösten eller våren. Influensan kan påminna om en vanlig flunssa och ibland kan den vara en allvarlig sjukdom. Virus sprids genom droppsmitta när vi hostar och nyser eller via händer.

Influensavirus förändras snabbt. Därför forskar man hela tiden i förekomsten och spridningen av virus. Virus undersöks vid Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Vi ber dig medverka i den här undersökningen. Vi forskar i spridning av virus genom att ta prover från människors näsa. Det är frivilligt att medverka i undersökningen och du kan välja att inte delta i den.

Provtagningen gör inte ont. Vi tar lite slem med en bomullsticka från din näsa och ditt svalg. Efter provtagningen får du och dina föräldrar svara på frågor om din hälsa. Uppgifterna hållas hemligt.

Ditt prov undersöks i Helsingfors. Du vårdas vid din egen hälsostation och vi skickar dem senare information om det fanns influensavirus eller andra sjukdomsalstrare i ditt prov.

Läkaren eller skötaren svarar gärna på dina frågor.

På forskargruppens vägnar,

Petri Ruutu, avdelningsdirektör  
Institutet för hälsa och välfärd, Smittskyddsavdelningen

### Närmare upplysningar:

Niina Ikonen, forskare  
Institutet för hälsa och välfärd, Enheten för virologi  
Tfn 029 524 8413, e-post: niina.ikonen@thl.fi

Forskargruppen vid Institutet för hälsa och välfärd:

Petri Ruutu, avdelningsdirektör (ansvarig forskare), Mika Salminen, chef för Enheten för virologi (chefsexpert), Ilkka Julkunen, forskningsprofessor, Thedi Ziegler, ledande forskare, Niina Ikonen, forskare, Outi Lyytikäinen, överläkare, Markku Kuusi, överläkare, Mikko Virtanen, statistikforskare, Satu Murtopuro, specialforskare, Salla Toikkanen, statistikforskare  
E-post: förnamn.efternamn@thl.fi



## SAMTYCKESDOKUMENT: Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

### Samtycke:

Läkaren eller skötaren har berättat för mig om undersökningen och provtagningen. Jag fick ställa frågor om undersökningen. Jag vet att det är frivilligt att medverka i undersökningen och jag kan välja att inte delta i den.

Jag deltar i undersökningen.

\_\_\_\_\_  
Namnet på undersökningsdeltagaren

\_\_\_\_\_  
Personbeteckning

\_\_\_\_\_  
Hemadress

\_\_\_\_\_  
Telefon

\_\_\_\_\_  
Datum

\_\_\_\_\_  
Underskrift

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

Jag har informerat undersökningsdeltagaren om undersökningen i enlighet med informationsbrevet och tar emot detta skriftliga samtycke.

\_\_\_\_\_  
Underskrift (samtyckesblankettens mottagare)

\_\_\_\_\_  
Ort och datum

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

Detta samtyckesdokument är uppgjort i två exemplar, och det ena överlämnas till undersökningsdeltagaren medan det andra arkiveras i forskningsmappen vid THL.



## Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

Institutet för hälsa och välfärd (THL) ber dig medverka i en finländsk undersökning som följer upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. Det är frivilligt att medverka i undersökningen och kräver ditt skriftliga samtycke. Du har rätt att välja att inte delta och du kan när som helst ta tillbaka ett redan givet samtycke. Undersökningen är avgiftsfri. Vi underrättar din vårdnadshavare om att du deltar i undersökningen.

I denna undersökning tas prov med en bomullsticka från din näsa och ditt svalg. Ibland tas provet även genom att suga slem från nässvalget. Provtagningen är snabb och smärtfri. I samband med provtagningen antecknas personuppgifter och bakgrundsfakta om ditt hälsotillstånd på en blankett. Uppgifterna används inte för något annat ändamål och dina personuppgifter publiceras under inga omständigheter. Det tar 5–10 minuter att ta prov och fylla i blanketten.

Provet undersöks vid THL i Helsingfors. Det tar några dagar innan provsvaret är klart, och därför kan det inte användas för att fatta beslut om din vård. Provsvaret sänds även till din hälsostation, som alltså får tillgång till information om vilka sjukdomsalstrare som finns på orten.

Provet kan testas för influensavirus men även andra sjukdomsalstrare som orsakar luftvägsinfektioner (RS-, adeno-, parainfluensa-, rhino-, entero- och metapneumovirus samt bakterien *Mycoplasma pneumoniae*).

I regel orsakar influensavirus årligen epidemier under en period från december till april. Influensavirus kan orsaka allt från en lindrig luftvägsinfektion till en allvarlig sjukdom som kräver sjukhusvård. Förekomsten och allvarlighetsgraden när det gäller sjukdomar orsakade av influensavirus varierar mycket under olika år eftersom virus förändras snabbt genom mutation.

THL har i uppgift att i Finland följa upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. En del av uppföljningsarbetet består i att samla in prover. Proven undersöks av Enheten för virologi vid THL. Världshälsoorganisationen (WHO) använder uppgifter som THL har samlat in för att ge sin årliga rekommendation om influensavaccinets sammansättning.

Närmare upplysningar om undersökningen lämnas av läkaren eller skötaren samt forskargruppen.

På forskargruppens vägnar,

Petri Ruutu, avdelningsdirektör  
Institutet för hälsa och välfärd, Smittskyddsavdelningen

### Närmare upplysningar:

Niina Ikonen, forskare  
Institutet för hälsa och välfärd, Enheten för virologi  
Tfn 029 524 8413, e-post: niina.ikonen@thl.fi

Forskargruppen vid Institutet för hälsa och välfärd:

Petri Ruutu, avdelningsdirektör (ansvarig forskare), Mika Salminen, chef för Enheten för virologi (chefsexpert), Ilkka Julkunen, forskningsprofessor, Thedi Ziegler, ledande forskare, Niina Ikonen, forskare, Outi Lyytikäinen, överläkare, Markku Kuusi, överläkare, Mikko Virtanen, statistikforskare, Satu Murtopuro, specialforskare, Salla Toikkanen, statistikforskare  
E-post: förnamn.efternamn@thl.fi



## SAMTYCKESDOKUMENT: Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

### Samtycke:

Jag har fått informationsbrevet som gäller denna undersökning och läst det. Mottagningens hälsovårdspersonal har även muntligt berättat för mig om undersökningens syfte och åtgärder. Jag har haft möjlighet att ställa frågor i anslutning till undersökningen och jag är medveten om att min medverkan är frivillig och att jag när som helst kan avbryta min medverkan i undersökningen utan att behöva ange någon orsak. Vi underrättar din vårdnadshavare om att du deltar i undersökningen.

Jag deltar i denna undersökning och ger mitt samtycke till att forskarna som genomför undersökningen och myndigheterna som följer med deras arbete får ta del av de uppgifter som antecknas på blanketten i samband med provtagningen. Dessa uppgifter samt mina provsvar får användas för de ändamål som har beskrivits i informationsbrevet om undersökningen. Mina personuppgifter publiceras under inga omständigheter.

\_\_\_\_\_  
Namn

\_\_\_\_\_  
Personbeteckning

\_\_\_\_\_  
Hemadress

\_\_\_\_\_  
Telefon

\_\_\_\_\_  
Datum

\_\_\_\_\_  
Underskrift

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

\_\_\_\_\_  
Jag har informerat undersökningsdeltagaren om denna undersökning i enlighet med informationsbrevet och tar emot detta skriftliga samtycke.

\_\_\_\_\_  
Underskrift (samtyckesblankettens mottagare)

\_\_\_\_\_  
Ort och datum

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

\_\_\_\_\_  
Detta samtyckesdokument är uppgjort i två exemplar, och det ena överlämnas till undersökningsdeltagaren medan det andra arkiveras i forskningsmappen vid THL.

\_\_\_\_\_  
Vårdnadshavaren har per brev underrättats om barnets medverkan i undersökningen.

\_\_\_\_\_  
Underskrift (person som underrättat vårdnadshavaren per brev) Ort och datum

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande



## Underrättelse till vårdnadshavare om barnets (15–17 år) medverkan i medicinsk undersökning

### Bästa vårdnadshavare,

Ert barn har gett sitt samtycke till att medverka i en finländsk uppföljningsundersökning om infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. Syftet med undersökningen är att kartlägga såväl förekomsten av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus som hur influensavirus förändras. Undersökningen ger viktig information om vilka influensavirus som förekommer i Finland under epidemiperioden. Världshälsoorganisationen (WHO) använder denna information för att ge sin årliga rekommendation om influensavaccinets sammansättning.

Undersökningen utförs vid Institutet för hälsa och välfärd (THL). Ansvarig forskare är forskningsprofessor, MKD Petri Ruutu, direktör för Smittskyddsavdelningen. Närmare upplysningar om undersökningen lämnas av medlemmarna i forskargruppen.

Enligt finsk lag (Lag om medicinsk forskning 9.4.1999/488 samt ändringar 295/2004 och 794/2010) kan en minderårig som fyllt 15 år själv fatta beslut om medverkan i en medicinsk undersökning, förutsatt att den unga har förmåga att förstå forskningens betydelse och att det är fråga om forskning som kan förväntas bidra med direkt nytta för den ungas hälsa. Lagen förutsätter emellertid att vårdnadshavaren underrättas om saken. Det är frivilligt att delta i undersökningen, och det går att avbryta medverkan när som helst utan att det påverkar undersökningsdeltagarens rätt till nödvändig vård. Innan den minderåriga gav sitt samtycke, fördes en diskussion kring frågor i anknytning till undersökningen, och den unga gavs tillräckligt lång tid att överväga sin medverkan i undersökningen.

En anteckning har gjorts i undersökningsdeltagarens samtyckesdokument om att vårdnadshavaren har underrättats per brev.

\_\_\_\_\_  
Underskrift (personen som underrättat vårdnadshavaren per brev)

\_\_\_\_\_  
Ort och datum

\_\_\_\_\_  
Namnförtydligande

### Närmare upplysningar:

Niina Ikonen, forskare

Institutet för hälsa och välfärd, Enheten för virologi

Tfn 029 524 8413

e-post: niina.ikonen@thl.fi

Forskargruppen vid Institutet för hälsa och välfärd:

Petri Ruutu, avdelningsdirektör (ansvarig forskare), Mika Salminen, chef för Enheten för virologi (chefsexpert), Ilkka Julkunen, forskningsprofessor, Thedi Ziegler, ledande forskare, Niina Ikonen, forskare, Outi Lyytikäinen, överläkare, Markku Kuusi, överläkare, Mikko Virtanen, statistikforskare, Satu Murtopuro, specialforskare,

Salla Toikkanen, statistikforskare

E-post: fornamn.efternamn@thl.fi

[www.thl.fi](http://www.thl.fi)





## Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

Institutet för hälsa och välfärd (THL) ber er medverka i en finländsk undersökning som följer upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. Det är frivilligt att medverka i undersökningen och kräver ert skriftliga samtycke. Ni har rätt att välja att inte delta och ni kan när som helst ta tillbaka ett redan givet samtycke. Undersökningen är avgiftsfri.

I denna undersökning tas prov med en bomullsticka från er näsa och ert svalg. Ibland tas provet även genom att suga slem från nässvalget. Provtagningen är snabb och smärtfri. I samband med provtagningen fylls en blankett i med personuppgifter och bakgrundsfakta om ert hälsotillstånd. Uppgifterna används inte för något annat ändamål och era personuppgifter publiceras under inga omständigheter. Det tar 5–10 minuter att ta prov och fylla i blanketten.

Provet undersöks vid THL i Helsingfors. Det tar några dagar innan provsvaret är klart, och därför kan det inte användas för att fatta beslut om er vård. Provsvaret sänds även till er hälsostation, som alltså får tillgång till information om vilka sjukdomsalstrare som finns på orten.

Provet kan testas för influensavirus men även andra sjukdomsalstrare som orsakar luftvägsinfektioner (RS-, adeno-, parainfluensa-, rhino-, entero- och metapneumovirus samt bakterien *Mycoplasma pneumoniae*).

I regel orsakar influensavirus årligen epidemier under en period från december till april. Influensavirus kan orsaka allt från en lindrig luftvägsinfektion till en allvarlig sjukdom som kräver sjukhusvård. Förekomsten och allvarlighetsgraden när det gäller sjukdomar orsakade av influensavirus varierar mycket under olika år eftersom virus förändras snabbt genom mutation.

THL har i uppgift att i Finland följa upp infektionssjukdomar orsakade av influensavirus. En del av uppföljningsarbetet består i att samla in prover. Proven undersöks av Enheten för virologi vid THL. Världshälsoorganisationen (WHO) använder uppgifter som THL har samlat in för att ge sin årliga rekommendation om influensavaccinets sammansättning.

Närmare upplysningar om undersökningen lämnas av läkaren eller skötaren samt forskargruppen.

På forskargruppens vägnar,

Petri Ruutu, avdelningsdirektör  
Institutet för hälsa och välfärd, Smittskyddsavdelningen

### Närmare upplysningar:

Niina Ikonen, forskare  
Institutet för hälsa och välfärd, Enheten för virologi  
Tfn 029 524 8413, e-post: niina.ikonen@thl.fi

Forskargruppen vid Institutet för hälsa och välfärd:

Petri Ruutu, avdelningsdirektör (ansvarig forskare), Mika Salminen, Enheten för virologi (chefsexpert), Ilkka Julkunen, forskningsprofessor, Thedi Ziegler, ledande forskare, Niina Ikonen, forskare, Outi Lyytikäinen, överläkare, Markku Kuusi, överläkare, Mikko Virtanen, statistikforskare, Satu Murtopuro, specialforskare, Salla Toikkanen, statistikforskare  
E-post: förnamn.efternamn@thl.fi





## SAMTYCKESDOKUMENT: Uppföljning av infektionssjukdomar orsakade av influensavirus

### Samtycke:

Jag har fått informationsbrevet som gäller denna undersökning och läst det. Mottagningens hälsovårdspersonal har även muntligt berättat för mig om undersökningens syfte och åtgärder. Jag har haft möjlighet att ställa frågor i anslutning till undersökningen och jag är medveten om att min medverkan är frivillig och att jag när som helst kan avbryta min medverkan i undersökningen utan att behöva ange någon orsak.

Jag deltar i denna undersökning och ger mitt samtycke till att forskarna som genomför undersökningen och myndigheterna som följer med deras arbete får ta del av de uppgifter som antecknas på blanketten i samband med provtagningen. Dessa uppgifter samt mina provsvar får användas för de ändamål som har beskrivits i informationsbrevet om undersökningen. Mina personuppgifter publiceras under inga omständigheter.

\_\_\_\_\_

Namn

\_\_\_\_\_

Personbeteckning

\_\_\_\_\_

Hemadress

\_\_\_\_\_

Telefon

\_\_\_\_\_

Datum

\_\_\_\_\_

Underskrift

\_\_\_\_\_

Namnförtydligande

\_\_\_\_\_

Jag har informerat undersökningsdeltagaren om undersökningen i enlighet med informationsbrevet och tar emot detta skriftliga samtycke.

\_\_\_\_\_

Underskrift (samtyckesblankettens mottagare)

\_\_\_\_\_

Ort och datum

\_\_\_\_\_

Namnförtydligande

Detta samtyckesdokument är uppgjort i två exemplar, och det ena överlämnas till undersökningsdeltagaren medan det andra arkiveras i forskningsmappen vid THL.